

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ה

מבוא לפוליטיקה השוואתית

138-1-291/621

קורס שנתי 4 נ"ז
יום ד' 1000-1200

דר' גל אריאלי
galariel@bgu.ac.il

עוזרת הוראה: ניצן שאול
shaulni@post.bgu.ac.il

שעות קבלה של המרצה: יום ד' 1330-1230/על פי תיאום מראש.

מטרת הקורס היא להבין תופעות פוליטיות מרכזיות תוך שימוש במתודה השוואתית – אחד מכלי המחקר המרכזיים במדע המדינה. הקורס יתבסס על השוואת משטרים, מוסדות, שחקנים מרכזיים ותהליכים פוליטיים במדינות שונות. הקורס יספק בסיס תיאורטי וידע אמפירי להבנת תופעות מרכזיות בפוליטיקה העולמית והישראלית.

מטלות הקורס:

- נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים.
- קריאת חומרי הקריאה לפני כל שיעור על פי רשימת הקריאה. ההרצאות מבוססות על ההנחה שחומרי הקריאה הרלוונטיים נקראו לפני השיעור. כמו כן, קיימת חפיפה חלקית בלבד בין ההרצאות לבין חומרי הקריאה הנדרשים לבחינה.
- בנוסף לחומרי הקריאה המפורטים בסילבוס יועלו לאתר הקורס במהלך השנה הפניות שונות לידיעות חדשותיות/קטעי קריאה קצרים נוספים. יש לעקוב אחר אתר הקורס ולעיין בקטעים הללו מעת לעת.
- בחינה מסכמת (55% מציון הקורס). הבחינה תתקיים בסוף השנה.
- בחינת אמצע על ספר המדינות (40% מציון הקורס). הבחינה תתקיים בסוף סמסטר א'.
- מטלות במהלך הקורס (5% מציון הקורס). במהלך הקורס יש לבצע חמישה תרגילים קצרים מתוך שמונה תרגילים. ציון עובר של המטלה מזכה בנקודה (1*5).

תוכנית המפגשים

סמסטר א'

נושאי הדיון וחומר הקריאה	תאריך	מפגש	
מפגש פתיחה	29/10	1	מבוא
השיטה ההשוואתית וגישה מוסדית לניתוח פוליטי הייג והרופ פרק 5 תיאוריות וגישות פרקים 12, 13. תרגיל מספר 1	5/11	2	
	12/11	3	
	19/11	4	
מדינה ומדינתיות הייג והרופ פרקים 1, 2. תרגיל מספר 2	26/11	5	השוואת מדינות ומשטרים
משטרים לא דמוקרטים, משטרים דמוקרטים ודמוקרטיזציה הייג והרופ – פרקים 3, 4. תרגיל מספר 3	3/12	6	
	10/12	7	
	17/12	8	
הסדרי חלוקת עוצמה בין רמות השלטון, גלובליזציה, והאיחוד האירופי הייג והרופ פרק 14. Caramani, ch 23.	24/12	9	מוסדות
חוקות ובקרה שיפוטית הייג והרופ פרק 13. תרגיל מספר 4	31/12	10	
	7/1	11	
	14/1	12	
	21/1	13	

תקופת מבחנים – בחינת אמצע על המדינות

סמסטר ב'

נושאי הדין וחומר הקריאה	תאריך	מפגש	
רשויות השלטון - הרשות המחוקקת והמבצעת הייג והרופ פרקים 15,16. <u>תרגיל 5 (תרגיל חובה)</u>	11/3	13	מוסדות – המשך
	18/3	14	
	25/3	15	
המערכת האלקטוראלית ו"הנדסה" אלקטוראלית הייג והרופ פרק 10. <u>תרגיל 6</u>	14/4	16	מוסדות – המשך
	29/4	17	
תרבות פוליטית הייג והרופ פרק 6. <u>תרגיל 7</u>	6/5	18	שחקנים ותהליכים
	13/5	19	
השתתפות פוליטית הייג והרופ פרקים 9,11,12	20/5	20	
	27/5	21	
תקשורת פוליטית ודעת קהל הייג והרופ פרק 7. <u>תרגיל 8</u>	3/6	22	
	10/6	23	
ישראל במבט השוואתי Barnett	17/6	24	סיכום
סיכום הקורס	24/6	25	

בחינת סיכום של הקורס

חומרי הקריאה השוטפת

הייג, רוד והרופ מרטין. (2011). *פוליטיקה השוואתית*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. להלן, הייג והרופ. מארש, ד. ו ג'. סטוקר (עורכים), 2015. *תיאוריות וגישות במדע המדינה* רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרקים 12, 13.

Simon Hix, 2014. The EU as a New Political System, In D. Caramani, (Ed.) *Comparative Politics*, Oxford: Oxford University Press Chapter 23.

Barnett, Michael (1996). "The Politics of Uniqueness: The Status of the Israeli Case." In: Barnett, Michael (ed.) *Israel in Comparative Perspective: Challenging the Conventional Wisdom*. Albany: State University of New York Press, pp. 3-25.

כל חומרי הקריאה הרלוונטיים יעמדו לרשותכם באתר הקורס.

הבחינה המסכמת (55% מציון הקורס)

הבחינה המסכמת תכלול את כל חומר ההרצאות ואת כל חומרי הקריאה. כמו כן, הבחינה תכלול גם התייחסות למדינות הנכללות בבחינת האמצע. דוגמא לבחינה ניתן למצוא באתר הקורס. מרכיבי הבחינה המסכמת הם:

- הסבר מושגים: כל יחידת לימוד במהלך הקורס מלווה במספר מושגים (המושגים יופיעו באתר הקורס). בבחינה תתבקשו להסביר בקצרה מושגים אלו.
- שאלות: בבחינה תתבקשו לענות על מספר שאלות. השאלות הללו יתבססו על השאלות המלוות את יחידת הלימוד (השאלות יופיעו באתר הקורס).
- ניתוח טקסט/נתונים: המרכיב המרכזי של הבחינה יכלול ניתוח של אירועים פוליטיים/נתונים אשר יפורטו בבחינה. יהיה עליכם לעשות שימוש בידע ובכלים שנרכשו בקורס על מנת לענות על מספר שאלות לצורך ניתוח האירועים והנתונים הללו. חלק זה מבוסס בעיקרו על הבנה מעמיקה של הדיונים אשר יערכו בשיעורים.

בחינת אמצע שנה על מדינות (40% מציון הקורס)

מרכיב משמעותי בקורס מתבסס על לימוד **מעמיק** של המדינות הבאות: בריטניה, צרפת, ניגריה, הודו, סין, גרמניה ורוסיה. הלימוד על המדינות הללו יתבסס על הספר

Bingham Powell Jr., Russell J. Dalton and Kaare Strom, 2012. *Comparative politics today: A world view*. Boston: Pearson. (Tenth Edition)

יש להקפיד לעשות שימוש במהדורה העשירית והמעודכנת של הספר.

כל הפרקים הרלוונטיים מתוך הספר עומדים לרשותכם באתר הקורס. הסבר מפורט על ספר המדינות ועל בחינת אמצע השנה יתקיים במהלך הקורס.

תרגילים (5*1% מציון הקורס)

במהלך הקורס תתבקשו להגיש מספר תרגילים. **תרגיל 5 הינו תרגיל חובה** ובנוסף תתבקשו להגיש 4/7 תרגילים נוספים על פי הפירוט בסילבוס. מטרת התרגילים היא ליצור הכנה ללמידה בשיעורים עצמם וכן הכנה לבחינות. **את התרגילים יש להגיש לעוזרת ההוראה על פי ההנחיות המפורטות בתרגיל.** שימו לב, **לא ניתן להגיש את התרגילים באיחור.** הגשת תרגילים שלא בהתאם להנחיות תפסול את בדיקתם.